
ŠTEFAN FÜLE

EUROKOMISAŘ ZODPOVĚDNÝ ZA ROZŠÍŘOVÁNÍ EU A POLITIKU SOUSEDSTVÍ
13. 11. 2013 / ŠPANĚLSKÝ SÁL PRAŽSKÉHO HRADU

EVROPSKO-ČÍNSKÉ VZTAHY: SOUČASNÁ SITUACE A PERSPEKTIVY

Vážené dámy, vážení pánové!

Je pro mne skutečně ctí, že mám možnost zúčastnit se dnes Vaší konference. Dovolte mi proto nejprve především poděkovat za pozvání. Cení si toho mj. proto, že díky této společné česko-čínské iniciativě se Praha bez nadsázky znovu stala globální křižovatkou. A za to patří samozřejmě poděkování i našim čínským přátelům a partnerům.

Skutečnost, že jsme se tu dnes takto sešli, dokazuje podle mého názoru jeden důležitý aspekt: Nepochybujeme o tom, že vzájemná spolupráce má budoucnost. A právě perspektivám vztahů mezi Čínou a Evropskou unií, kterou tady dnes reprezentuje Česká republika, bych rád věnoval pozornost ve svém vystoupení.

Na úvod mi dovoluji zmínit dvě důležitá výročí:

1. Evropská unie a Čína si letos připomínají desáté výročí svého strategického partnerství.
2. Příští rok uplyne deset let od historického sjednocení Evropy, kdy se EU rozšířila najednou o deset států, včetně České republiky.

Nové členské země následně přispěly k posilování společného strategického partnerství mezi EU a Čínou velmi pozitivně a dynamicky. Česká republika byla aktivní od prvního dne vstupu. A později, jako první mezi nováčky, tady v Praze úspěšně hostila jedenáctý evropsko-čínský summit. To bylo v květnu 2009 (a já byl v té době ministrem české vlády pro evropskou integraci).

Pro Evropskou unii je Čína klíčovým strategickým partnerem a bezpochyby i významným (spolu)hráčem na světové scéně. Od začátku přitom provázely naše vzájemné vztahy velmi rychlý a dynamický vývoj. Počínaje navázáním diplomatických vztahů v roce 1975, přes dojednání evropsko-čínské smlouvy o obchodu a spolupráci v roce 1985, až po uzavření strategického partnerství v roce 2003.

Tyto 3 pilíře představují pevný základ pro trvalý rozvoj našich vztahů. Jen za minulý rok se uskutečnily dva společné summity EU-Čína, které se staly významným impulsem a otevřely nový prostor pro vzájemnou spolupráci. Dovolte mi v této souvislosti zmínit alespoň tři důležité oblasti:

Zaprvé jsme s důrazem na mezilidské vztahy zahájili dialog (People to People Dialog), s cílem maximálně podpořit na obou stranách vznik nových kontaktů na všech úrovních společnosti;

Zadruhé jsme s cílem posílit spolupráci s Čínou při zlepšování životního prostředí zejména ve městech odstartovali novou iniciativu s názvem Partnerství na podporu udržitelného rozvoje měst.

Zatřetí jsme navázali novou spolupráci v oblastech zahrnujících energii, inovace a kybernetiku.

Nejbližší evropsko-čínský summit, který se uskuteční během nejbližších dnů (21. listopadu), jistě přinese nové impulsy pro naši spolupráci do dalších let. Pro příští dekádu klade EU důraz především na strategické oblasti včetně:

- udržitelného rozvoje a růstu;
- investic;
- inovací;
- urbanismu;
- klimatických změn a ochrany životního prostředí;
- mezilidských výměn;
- bezpečnosti a obrany.

Dovolte mi, abych se krátce zastavil alespoň u dvou z těchto strategických témat. Nejprve k investicím: evropské a čínské obchodní a investiční vztahy se staly hlavním zdrojem bohatství, pracovních příležitostí, rozvoje a inovace pro obě strany. Evropská unie je největším obchodním partnerem Číny. Čína je druhým největším partnerem Evropské unie po Spojených státech. Přitom vzájemná výměna zboží za rok 2012 dosáhla výše 434 miliard eur. V oblasti služeb to bylo dalších 43 miliard eur navíc.

Nedávný podpis smlouvy o spolupráci mezi českou firmou „Nafigate“ a čínskou státní společností „Guodian Technology and Environment Group“ (v srpnu 2013) je jedním z mnoha příkladů spolupráce na poli inovativních produktů a pokročilých technologií, který posunuje vpřed jak úspěšnou evropsko-čínskou spolupráci, tak i cíl zelené ekonomiky v Číně.

Další rozvoj této spolupráce ovšem nelze považovat za samozřejmost. Do budoucna by bylo dobré se zaměřit na:

- přístupy na trh;
- rovné příležitosti;
- respektování práv na duševní vlastnictví; a
- řádný přístup evropských firem k vládním veřejným zakázkám v Číně.

Očekávám, že jednání o evropsko-čínské investiční smlouvě budou zahájena během dalšího společného summitu. Hlavní přidanou hodnotou by měla být další liberalizace, která povede ke zlepšení přístupu evropských a čínských investorů na partnerské trhy, a to v duchu reciprocity a vzájemného prospěchu.

Takové kroky do budoucna jistě přispějí k prohloubení našich vzájemných vztahů. I když nepředpokládám, že by odstranily všechny reálné či potenciální výzvy, kterým v rámci našich obchodních vztahů čelíme. V důsledku zintenzivnění našich vztahů nejspíš zůstanou skutečností i obchodní spory. A nelze vyloučit, že do budoucna budou dokonce narůstat. Na základě logiky věci lze naopak předpokládat, že takový trend je nevyhnutelný. Nicméně nedávné řešení, které jsme společně našli v mimořádně citlivém anti-dumpingovém řízení, resp. v případě nepovolených dotací do výroby solárních panelů ilustruje, čeho můžeme dosáhnout, když jsou obě strany ochotné jednat o bezpochyby náročných a komplexních tématech skutečně konstruktivním způsobem.

Tolik k investicím. Ale rád bych obrátil pozornost ještě k mezilidským vztahům a výměnám. Představují totiž významnou součást našeho společného úsilí o prohloubení evropsko-čínských vztahů. Turistické, studentské a výzkumné výměny, stejně tak jako interakce na poli kultury, hrají skutečně důležitou roli pro rozvoj vzájemného pochopení i respektu. A přispívají tak k prosperitě obou stran.

Česká republika i další členské státy EU odhaluje s entusiasmem dosud málo využívaný využitý potenciál pro spolupráci s čínskou státní správou na regionální a obecní úrovni. V současné době má téměř každý český region svůj protějšek mezi čínskými provinciemi a spolupráce je vymezena sérií projektů a iniciativ. Regionální spolupráce v mnoha podobách je stejně jako kontakty mezi regionálními lídry a lokálními komunitami velmi důležitým způsobem jak zahájit realizaci úspěšných výměn oficiálních i neformálních mezi Evropskou unií, resp. jejími členskými zeměmi na jedné straně, a Čínou - na straně druhé.

Evropská unie a Čína sdílejí zcela objektivně také zájmy v oblasti právního státu, globálního růstu a globální vlády. Rozvoj právního státu v Číně je zásadní jak pro vlastní vnitřní stabilitu, tak pro zahraniční vztahy, včetně těch s Evropskou unií. To zajistí nejen dobré a silné obchodní zázemí, ale vytvoří rovněž důvěru pro širší mezinárodní obchod a investice. Už nyní pracujeme s Čínou na konkrétních projektech, které se týkají rozličných aspektů právního státu, a rádi bychom tuto oblast spolupráce dále posilovali.

Posilující ekonomické vazby mezi Evropskou unií a Čínou potvrzují vzájemný zájem o pokračování globálního růstu. Evropská unie podporuje snahu Číny angažovat se v reformách, které stimulují domácí poptávku za účelem vybalancování jejího růstového modelu, tj. směrem k oslabení čistě investiční a exportní orientace a zároveň k posílení role domácí spotřeby v ekonomice.

Čínské ambice vůči zelené ekonomice a čínská masivní urbanistická výzva nabízejí mnoho možností pro evropské technologie a expertízu. Průmysl Evropské unie by určitě přivítal možnost pomoci Číně tuto změnu uskutečnit.

A v neposlední řadě jsou Evropská unie spolu s Čínou také strategickými partnery při formování efektivnější globální vlády. Naší společnou zodpovědností je zajistit, že naše ekonomiky zůstanou i nadále klíčovými lidry globálního ekonomického růstu. Máme v této souvislosti důležité mezinárodní závazky a zodpovědnost a oba musíme tvrdě pracovat, abychom je naplnili v zájmu širší mezinárodní bezpečnosti a stability.

Pro další dekádu stojí před Evropskou unií závazek své strategické partnerství s Čínou posílit na novou vyšší úroveň. Sdílíme zájem na prohloubení ekologického růstu v bezpečnějším světě ve prospěch všech. Musíme se snažit vypracovat agendu pro Bezpečnost, prosperitu a udržitelný rozvoj, která bude založena na synergiích mezi evropskou Strategii 2020 a dvanáctým pětiletým plánem.

Vyvážené bilaterální vztahy jsou založené na společných zájmech. Existuje široké spektrum témat, kde se naše zájmy shodují nebo se navzájem doplňují. Jsem si jist, že následující evropsko-čínský summit nám v tomto směru nabídne možnost k dalšímu prohloubení naší spolupráce s dlouhodobým přínosem pro občany Evropské unie a Číny.

Osobně pevně věřím, že k tomu svým nezanedbatelným dílem přispěje nejen toto fórum, ale zejména Česko-čínská obchodní komora. V tomto ohledu samozřejmě přeji nám všem hodně sil a úspěchů, tj. [čeng gung]...

Děkuji Vám za pozornost!